

Пропозиції членів робочої групи

Засідання робочої групи
з удосконалення законодавства
про безоплатну правову допомогу
9 – 10 лютого 2012 року

Зміст

1. Пропозиції до Закону України «Про безоплатну правову допомогу»:	
1.1. В.Е. Кіккаса.....	3
1.2. Г.В. Токарева.....	4
1.3. І.В. Рафальської.....	9
2. Пропозиції до проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку оплати послуг адвокатів, що надають вторинну правову допомогу у кримінальних справах, а також особам, затриманим в адміністративному або кримінально-процесуальному порядку»:	
2.1. Н.А. Вагіної.....	14
2.2. О.А. Туровської.....	17

**Пропозиції
до Закону України «Про безоплатну правову допомогу»
В.Е. Кіккаса**

№ з/п	Проблема, яка потребує вирішення	Варіант вирішення проблеми
1.	<p>За ст.1 закону безоплатна правова допомога гарантується державою та повністю або частково надається за рахунок коштів державного бюджету України, місцевих бюджетів та інших джерел. За ст.16 ч 3 закону Центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги фінансуються з Державного бюджету України, інших не заборонених законодавством джерел.</p> <p>А ст. 29 закону говорить: «1. Фінансування безоплатної первинної правової допомоги здійснюється за рахунок видатків Державного бюджету України на утримання відповідних органів виконавчої влади, місцевих бюджетів та інших джерел.</p> <p>2. Фінансування безоплатної вторинної правової допомоги здійснюється за рахунок видатків Державного бюджету України.»</p>	<p>В законі має бути чітко прописано систему фінансування благодійними організаціями, фондами та інш. Має бути встановлено ким саме будуть проводитися пошук і залучення донорських коштів Центрами, МЮОУ, місцевою владою.</p> <p>Мають бути встановлені рівні можливості фінансування за рахунок донорських коштів, як для первинною, так і для вторинної правової допомоги.</p>
2.	<p>Відповідно до закону Центр є проміжною структурою між особою, яка потребує правової допомоги та суб'єктом надання правової допомоги.</p>	<p>Доцільним буде існування Центру до якого безпосередньо може звернутися особа, слідчий, суддя.</p>
3.	<p>Законом передбачено встановлення Центром відповідності особи за фінансовим критерієм.</p>	<p>Потрібно встановити чіткі механізми отримання інформації про фінансовий стан особи.</p>
4.	<p>Законом передбачено видання Центром доручення адвокату для надання правової допомоги.</p>	<p>Повноваження адвоката визначаються договором з клієнтом або ордером. Існування «доручення» від Центру обмежує процесуальну незалежність адвоката.</p>
5.	<p>Законом передбачені обов'язки адвоката, проте не передбачено обов'язків клієнта, крім правдивого подання відомостей про фінансовий стан.</p>	<p>Потрібно врахувати правила адвокатської етики. Вказати можливості припинення договору надання безоплатної правової допомоги з вини клієнта: вимагання від адвоката протизаконних дій і т.д.</p>
6.	<p>Статтю 20 закону передбачаються підстави відмови в наданні безоплатної правової допомоги, серед яких «5) особа використала всі національні засоби правового захисту у справі, з якої звертається за наданням безоплатної вторинної правової допомоги.»</p>	<p>Дане положення не відповідає принципам права взагалі та Конвенції з прав людини зокрема. Вичерпання національних засобів не позбавляє особу права на захист.</p>

**Пропозиції
до Закону України «Про безоплатну правову допомогу»
Г.В. Токарєва**

№ п.п.	Постановка проблеми	Варіанти вирішення проблеми	Норми ЗУ «Про БПД» для змін	Норми інших ЗУ для змін	Формулювання нових (змінених) норм законів
1.	Дуже тривалі строки надання БПП (строки обробки звернень по БПП)	Зменшити ці строки	ст.10, ст.19	нема	Внести наступні зміни: - до ст.10 Закону: ч.4. – слово «тридцяти» замінити на «десяти» ч.5. – слово «п'ятнадцяти» замінити на «п'яти» ч.7. – слова «протягом п'яти календарних днів» замінити на слово «невідкладно» Стаття 19 ч.1 - ч.5. – слово «десяти» замінити на «п'яти» ч.2. – слова «протягом п'яти календарних днів» замінити на слово «невідкладно». Друге речення виключити. ч.2 - - до ст..19 ч.4. – слово «тридцяти» замінити на «десяти».
2.	Питання визначення суб'єктів надання безоплатної вторинної правової допомоги: 1). Неясність мети поділу адвокатів, які надають БВПД, на два Реєстри – тих, що здійснюють цю діяльність на постійній основі, і таких, що роблять це на тимчасовій основі	Зробити єдиний реєстр адвокатів, які залучаються до надання безоплатної правової допомоги (термінологія із п.1 ч.1 статті 27 Закону) та ПКМУ № 1362 (про конкурси адвокатів)	ст.15.		Внести наступні зміни до ст. 15 Закону - п.2 та п.3 ч.1 викласти в наступній редакції: «2) адвокати, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на постійній основі; 3) адвокати, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на тимчасовій основі».
3.	Питання визначення	1. Виключити із Закону	ч.1 ст.15	Ст..4 ЗУ	<i>ЗУ «Про безоплатну правову допомогу»</i>

	<p>суб'єктів надання безоплатної вторинної правової допомоги:</p> <p>2) доцільність запровадження Офісів безоплатної правової допомоги як базових інституцій з надання БПД.</p>	<p>Центри, як суб'єкти надання БВПД.</p> <p>2. З метою забезпечення належної якості правової допомоги, реалізації принципу командного захисту запровадити нову організаційну форму адвокатського об'єднання, яка надаватиме БПП на постійній основі – Офіси (бюро) БПД).</p> <p><u>Вар.3:</u> Якщо до того ж, запровадити окремі Офіси (бюро) громадського захисту – для здійснення захисту у кримінальних справах</p> <p><u>Вар.3:</u> В разі введення крім Офісів БПД ще й окремих Офісів (бюро) громадського захисту) включити їх до числа таких суб'єктів</p>		«Про адвокатуру»	<p><u>Вар.1:</u> п.1 ч.1 ст.15 – виключити, п.п.2 та 3 зробити відповідно п.п. 1 та 2.</p> <p><u>Вар.2:</u> п.1 ч.1 ст.15 викласти в редакції: «1) бюро безоплатної правової допомоги» або</p> <p><u>Вар.3:</u> «1) бюро громадського захисту та бюро безоплатної правової допомоги у цивільних справах»</p> <p><u>ЗУ «про адвокатуру»</u> (для <u>Вар.2</u> та <u>Вар.3</u>)</p> <p>Доповнити ч.3 ст.4 другим реченням наступного змісту: «Спеціальним видом адвокатського об'єднання» є бюро безоплатної правової допомоги», які утворюються і діють відповідно до Закону України «Про безоплатну правову допомогу»</p>
4.	<p>Нечітке розкриття функції управління, яку виконують Центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги</p>	<p>Внести зміни до Закону в частині визначення повноважень Центру</p>	ст.17		<p>Ст.17 Закону викласти в наступній редакції:</p> <p>1. Центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі:</p> <p>1) утворює Бюро безоплатної правової допомоги;</p> <p>2) приймає рішення про надання безоплатної вторинної правової допомоги або про відмову в наданні безоплатної вторинної правової</p>

					<p>допомоги, а також про припинення надання безоплатної вторинної правової допомоги, та розміщує цю інформацію на Інтернет- сайті в день прийняття відповідного рішення;</p> <p>3) укладає контракти з адвокатами, включеними до Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу;</p> <p>4) забезпечує надання безоплатної вторинної правової допомоги;</p> <p>5) подає клопотання до головного управління юстиції в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі про виключення адвоката з Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на постійній основі за контрактом, та Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на тимчасовій основі на підставі договору, у випадках, передбачених пунктами 2-4 частини першої статті 24 цього Закону;</p> <p>5) виконує інші функції, передбачені Положенням про центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги.</p>
5.	Зайвість викладення прав та обов'язків адвокатів, оскільки вони передбачені законодавством про адвокатуру	Виключити ці положення із тексту Закону	ст.25 та ст.26	Нема	Виключити із Закону ст.25 та ст.26
6.	(продовження п.3)	Внести до тексту Закону положення про Офіси БПД	ст.25	Нема	<p>Доповнити Закон статтею 25, на зразок:</p> <p>«Стаття 25. Бюро безоплатної правової допомоги</p> <p>1. Бюро безоплатної правової допомоги утворюється при Центрах з надання безоплатної правової допомоги для надання</p>

					<p>безоплатної правової допомоги на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці.</p> <p>2. Бюро відповідає за безпосереднє надання вторинної безоплатної правової допомоги .</p> <p>3. До складу бюро входить керівник бюро, адвокати, з числа тих, що включені до Реєстру адвокатів, залучених для надання безоплатної правової допомоги та працюють на постійній основі, та адміністративний персонал.</p> <p>4. Адвокати та адміністративний персонал бюро відбираються на роботу до бюро на конкурсній основі Центром з надання безоплатної правової допомоги.</p> <p>5. Керівник бюро обирається на посаду адвокатами бюро з їх числа, підзвітний керівнику Центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги.</p> <p>6. Діяльність Бюро визначається Положенням про Бюро безоплатної правової допомоги, яке затверджується Міністерством юстиції України.»</p>
7.	Відсутність в Законі положень про регулювання якості безоплатної правової допомоги	Доповнити Закон окремою статтею щодо якості БПД	Доповнити новою статтею	Нема	<p>1). Доповнити Закон статтею 26, на зразок:</p> <p>«Стаття 26. Якість безоплатної правової допомоги</p> <p>1. Якість безоплатної правової допомоги має відповідати стандартам якості, які встановлюються для кожного виду правової допомоги, а для вторинної правової допомоги – для справ кожного виду провадження.</p> <p>2. Якість безоплатної правової допомоги забезпечується системою управління якістю, яка включає стандарти якості, критерії якості, методи контролю та моніторингу якості та інші</p>

					<p>механізми забезпечення якості».</p> <p>2). Ч.1 статті 28 в кінці доповнити словами та знаками: «, критерії якості, методи контролю якості та інші механізми забезпечення якості».</p>
8.	В Законі відсутні спеціальні положення щодо забезпечення незалежності адвокатів при здійсненні професійних обов'язків	Доповнити Закон такими нормами	Доповнити новою статтею	Нема	<p>Доповнити ч.6 ст.25 п.6 , на зразок:</p> <p>б) незалежність суб'єктів надання безоплатної правової допомоги в діяльності з безпосереднього надання правової допомоги від органів управління системою безоплатної правової допомоги.</p>
9.	Відсутність в Законі положень про фінансування витрат, пов'язаних із отриманням адвокатами доказів	Доповнити Закон такими нормами			<p>Доповнити ст.29 новою частиною 3 наступного змісту:</p> <p>3. Фінансування безоплатної вторинної правової допомоги передбачає витрати на оплату оплати праці адвокатів, на матеріально-технічне забезпечення їх діяльності, а також витрати, необхідні на отримання доказів у справах: на проведення експертиз, переклад, проведення адвокатського розслідування: виїзд на місце події, пошук і виклик свідків, отримання документів, фотографування та відеозапис та інші»</p>

**Пропозиції
до Закону України «Про безоплатну правову допомогу»
І.В. Рафальської**

Діюча редакція	Запропоновані зміни	Нова редакція	Обґрунтування
<p style="text-align: center;">Стаття 1. Визначення термінів</p> <p>1. У цьому Законі нижченаведені терміни вживаються у такому значенні:</p> <p>1) безоплатна правова допомога - правова допомога, що гарантується державою та повністю або частково надається за рахунок коштів Державного бюджету України, місцевих бюджетів та інших джерел;</p> <p>2) законні представники - батьки, усиновителі, батьки-вихователі, прийомні батьки, патронатні вихователі, опікуни, піклувальники, представники закладів, які виконують функції опікунів і піклувальників;</p> <p>3) правова допомога - надання правових послуг, спрямованих на забезпечення реалізації прав і свобод людини і громадянина, захисту цих прав і свобод, їх відновлення у разі порушення;</p>		<p>7) захист – діяльність адвоката, спрямована на забезпечення дотримання органами дізнання, досудового слідства, державним обвинуваченням, судом законних прав та інтересів фізичних і юридичних осіб у кримінальному судочинстві та при розгляді справ про адміністративні правопорушення;</p> <p>10) правова допомога – діяльність адвоката з надання правових консультацій і роз'яснень клієнту, підготовки та складання документів правового характеру, правового супроводу діяльності клієнта;</p> <p>11) представництво – діяльність, яка здійснюється адвокатом в інтересах і від імені клієнта, спрямована на набуття, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків, а також забезпечення реалізації процесуальних прав та обов'язків клієнта у судочинстві.</p>	<p>Зазначені у колонці 3 визначення, використані у проекті Закону №1430 «Про адвокатуру і адвокатську діяльність».</p> <p>Доцільно, щоб такі поняття як захист та правова допомога визначался у законах однаково</p>

<p>4) правові послуги - надання правової інформації, консультацій і роз'яснень з правових питань; складення заяв, скарг, процесуальних та інших документів правового характеру; здійснення представництва інтересів особи в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами; забезпечення захисту особи від обвинувачення; надання особі допомоги в забезпеченні доступу особи до вторинної правової допомоги та медіації.</p>			
<p>Стаття 15. Суб'єкти надання безоплатної вторинної правової допомоги</p> <p>1. Суб'єктами надання безоплатної вторинної правової допомоги в Україні є:</p> <ul style="list-style-type: none"> • центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги; • адвокати, включені до Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на постійній основі за контрактом; • адвокати, включені до Реєстру адвокатів, які надають безоплатну 	<p>Виключити:</p> <ul style="list-style-type: none"> • центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги; <p>або викласти у наступній редакції:</p>	<p>Стаття 15. Суб'єкти надання безоплатної вторинної правової допомоги</p> <p>1. Суб'єктами надання безоплатної вторинної правової допомоги в Україні є:</p> <ul style="list-style-type: none"> • адвокати, включені до Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на постійній основі за контрактом з центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги; • адвокати, включені до Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на тимчасовій основі 	<p>Центри не є суб'єктом надання безоплатної правової допомоги в сенсі статті 25 Закону (права суб'єктів), центри саомтійно, як юридичні особи не надають правову допомогу, а виконують адміністративно-організаційну функцію, що впливає з діючої редакції закону : « центр – організує, центр-забезпечує».</p> <p>Інакше, центр , як юридична особа повинен нести відповідальність за не надання або неякісне надання правової допомоги</p> <p>Або необхідно змінюват редакцію статті 25 Закону.</p>

<p>вторинну правову допомогу на тимчасовій основі на підставі договору.</p>		<p>на підставі договору з центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги;</p>	
<p>Стаття 18. Порядок подання звернень про надання безоплатної вторинної правової допомоги</p> <p>1. Звернення про надання одного з видів правових послуг, передбачених частиною другою статті 13 цього Закону, подаються особами, які досягли повноліття, до Центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги або до територіального органу юстиції за місцем фактичного проживання таких осіб незалежно від реєстрації місця проживання чи місця перебування особи.</p> <p>2. Звернення про надання одного з видів правових послуг, передбачених частиною другою статті 13 цього Закону, що стосуються дітей, подаються їх законними представниками за місцем фактичного проживання дитини або її законних представників незалежно від реєстрації місця проживання чи місця перебування особи.</p>	<p>Частину 2 статті доповнити словами: Неповнолітнім и, які досягли 14 років</p>	<p>2. Звернення про надання одного з видів правових послуг, передбачених частиною другою статті 13 цього Закону, що стосуються дітей, подаються їх законними представниками, неповнолітніми, які досягли 14 років за місцем фактичного проживання дитини або її законних представників незалежно від реєстрації місця проживання чи місця перебування особи.</p>	<p>Закон України «Про охорону дитинства»</p> <p>У порядку, встановленому законодавством, держава гарантує всім дітям рівний доступ до безоплатної юридичної допомоги, необхідної для забезпечення захисту їх прав.</p> <p>Цивільний та Сімейний кодекси:</p> <p>В окремих випадках звернутися до суду з позовом про стягнення аліментів може сама дитина, яка досягла чотирнадцятирічного віку. Згідно зі ч. 1 ст. 18 СК України кожен учасник сімейних відносин, який досяг чотирнадцяти років, має право на безпосереднє звернення до суду за захистом свого права або інтересу. Проте процесуальне законодавство містить дещо інше правило. У ч. 2 ст. 29 ЦПК України вказано, що неповнолітні особи віком від</p>

<p>3. Звернення про надання одного з видів правових послуг, передбачених частиною другою статті 13 цього Закону, що стосуються осіб, визнаних судом недієздатними, або дієздатність яких обмежена судом, подаються їх опікунами або піклувальниками за місцем фактичного проживання таких осіб або їх опікунів чи піклувальників незалежно від реєстрації місця проживання чи місця перебування особи.</p> <p>4. Разом із зверненням про надання безоплатної вторинної правової допомоги особа або законний представник особи повинні подати документи, що підтверджують належність особи або осіб, стосовно яких звертається законний представник, до однієї з вразливих категорій осіб, передбачених частиною першою статті 14 цього Закону.</p>			<p>чотирнадцяти до вісімнадцяти років можуть особисто здійснювати цивільні процесуальні права та виконувати свої обов'язки в суді у справах, що виникають з відносин, у яких вони особисто беруть участь, якщо інше не встановлено законом.</p> <p>У сімейному законодавстві у свою чергу передбачено, що неповнолітня дитина має право на самостійне одержання аліментів і розпорядження ними відповідно до Цивільного кодексу України у випадку смерті того з батьків, з яким вона проживала (абз. 3 ч. 2 ст. 179 СК України). Таким чином, за життя батьків аліментні відносини виникають саме між батьком та матір'ю дитини, а не між тим з батьків, який сплачує аліменти, та дитиною (ч. 1 ст. 179 СК України). У цьому полягає нова концепція правовідносин з утримання, яка закріплена в СК України (див. ст. 179 СК України та коментар до неї). Хибність цієї концепції знаходить своє відлуння й при вирішенні процесуальних питань щодо стягнення аліментів.</p>
<p>Стаття 19. Порядок розгляду</p>	<p>Доповнити</p>	<p>Стаття 19. Порядок розгляду</p>	<p>Проект КПК</p>

<p>звернень про безоплатну вторинну правову допомогу</p> <p>5. У разі звернення осіб, зазначених у пунктах 3-7 частини першої статті 14 цього Закону, про надання безоплатної вторинної правової допомоги або надходження інформації про затриманих осіб у випадках, установлених законом, Центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги зобов'язаний прийняти рішення про надання безоплатної вторинної правової допомоги з моменту затримання особи.</p>	<p>словами: «але у будь-якому випадку не пізніше 48 годин з моменту»</p>	<p>звернень про безоплатну вторинну правову допомогу</p> <p>5. У разі звернення осіб, зазначених у пунктах 3-7 частини першої статті 14 цього Закону, про надання безоплатної вторинної правової допомоги або надходження інформації про затриманих осіб у випадках, установлених законом, Центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги зобов'язаний прийняти рішення про надання безоплатної вторинної правової допомоги негайно підля отримання такої інформації(звернення), але у будь-якому випадку не пізніше 48 годин з моменту затримання особи.</p>	<p>Стаття 211. Строк затримання особи без ухвали слідчого судді, суду</p> <p>1. Строк затримання особи без ухвали слідчого судді, суду не може перевищувати сімдесяти двох годин з моменту затримання, який визначається згідно з вимогами статті 209 цього Кодексу.</p> <p>2. Затримана без ухвали слідчого судді, суду особа не пізніше шістдесяти годин з моменту затримання повинна бути:</p> <p>1) звільнена або 2) доставлена до суду для розгляду клопотання про обрання стосовно неї запобіжного заходу.</p>
<p>Стаття 20. Підстави для відмови в наданні безоплатної вторинної правової допомоги</p> <p>1. Особі може бути відмовлено в наданні безоплатної вторинної правової допомоги за наявності хоча б однієї з таких підстав:</p> <p>1) особа не належить до жодної з категорій осіб, передбачених частиною першою статті 14 цього Закону;</p> <p>2) особа подала неправдиві</p>	<p><u>3) вимоги особи про захист або відновлення її прав є неправомірними;</u></p> <p>Викласти в новій редакції: <u>3)Вимоги особи щодо способу та засобів захисту та поновленню прав суперечать закону</u></p>	<p>Стаття 20. Підстави для відмови в наданні безоплатної вторинної правової допомоги</p> <p>1. Особі може бути відмовлено в наданні безоплатної вторинної правової допомоги за наявності хоча б однієї з таких підстав:</p> <p>1) особа не належить до жодної з категорій осіб, передбачених частиною першою статті 14 цього Закону;</p> <p>2) особа подала неправдиві відомості або фальшиві документи з метою</p>	<p>Вимога про захист права не може бути неправомірною по суті.</p> <p>Спосіб захисту може бут неправомірним (наприклад самоуправство)</p> <p>Якщо мається на увазі, що відсутній факт порушення права, то встановлено це може бути виключно судовим рішенням</p>

<p>відомості або фальшиві документи з метою віднесення її до однієї категорій осіб, які мають право на безоплатну вторинну правову допомогу;</p> <p><u>3) вимоги особи про захист або відновлення її прав є неправомірними:</u></p> <p>4) особі раніше надавалася безоплатна вторинна правова допомога з одного і того ж питання;</p> <p>5) особа використала всі національні засоби правового захисту у справі, з якої звертається за наданням безоплатної вторинної правової допомоги.</p> <p>2. У разі якщо особі відмовлено в наданні безоплатної вторинної правової допомоги на підставі пункту 5 частини першої цієї статті, до рішення про відмову додається письмове роз'яснення про порядок звернення до відповідних міжнародних судових установ чи відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна.</p>		<p>віднесення її до однієї категорій осіб, які мають право на безоплатну вторинну правову допомогу;</p> <p><u>3)Вимоги особи щодо способу та засобів захисту та поновленню прав суперечать закону</u></p> <p>4) особі раніше надавалася безоплатна вторинна правова допомога з одного і того ж питання;</p> <p>5) особа використала всі національні засоби правового захисту у справі, з якої звертається за наданням безоплатної вторинної правової допомоги.</p> <p>2. У разі якщо особі відмовлено в наданні безоплатної вторинної правової допомоги на підставі пункту 5 частини першої цієї статті, до рішення про відмову додається письмове роз'яснення про порядок звернення до відповідних міжнародних судових установ чи відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна.</p>	
<p>Стаття 22. Надання безоплатної вторинної правової допомоги на</p>	<p>1. У разі неможливості надання</p>	<p>Стаття 22. Надання безоплатної вторинної правової</p>	<p>Редакційна правка</p>

<p style="text-align: center;">підставі договору</p> <p><u>1. У разі неможливості надання безоплатної вторинної правової допомоги адвокатом, який надає безоплатну вторинну правову допомогу на постійній основі за контрактом.</u> Центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги укладає договір з адвокатом, включеним до Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на тимчасовій основі на підставі договору про її надання.</p> <p>2. У договорі про надання безоплатної вторинної правової допомоги зазначаються обсяг правової допомоги, строк, протягом якого така допомога надаватиметься, та розмір плати.</p> <p>3. Повноваження адвоката, з яким укладено договір про надання безоплатної вторинної правової допомоги, підтверджуються в порядку, встановленому частиною третьою статті 21 цього Закону.</p> <p>4. Адвокат, з яким укладено договір про надання безоплатної вторинної правової допомоги, зобов'язаний надати таку допомогу якісно в обсязі та строки, визначені</p>	<p>безоплатної вторинної правової допомоги адвокатом, який надає безоплатну вторинну правову допомогу на постійній основі за контрактом,</p> <p style="text-align: center;">Викласти 1. <u>У випадку</u></p> <p>неможливості призначення адвоката, який надає безоплатну вторинну правову допомогу на постійній основі за контрактом, Центр з надання безоплатної</p>	<p>допомоги на підставі договору</p> <p>1. <u>У випадку</u> неможливості призначення адвоката, який надає безоплатну вторинну правову допомогу на постійній основі за контрактом, Центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги укладає договір з адвокатом, включеним до Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на тимчасовій основі на підставі договору про її надання.</p> <p>2. У договорі про надання безоплатної вторинної правової допомоги зазначаються обсяг правової допомоги, строк, протягом якого така допомога надаватиметься, та розмір плати.</p> <p>3. Повноваження адвоката, з яким укладено договір про надання безоплатної вторинної правової допомоги, підтверджуються в порядку, встановленому частиною третьою статті 21 цього Закону.</p> <p>4. Адвокат, з яким укладено договір про надання безоплатної вторинної правової допомоги, зобов'язаний надати таку допомогу якісно в обсязі та строки, визначені договором.</p>	
--	---	---	--

договором.			
<p>Стаття 24. Підстави та порядок заміни адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу</p> <p>1. Адвоката, який надає безоплатну вторинну правову допомогу, може бути замінено у разі:</p> <p>1) хвороби адвоката;</p> <p>2) неналежного виконання адвокатом своїх зобов'язань за умовами договору;</p> <p>3) недотримання ним порядку надання безоплатної вторинної правової допомоги;</p> <p>5) виключення адвоката з Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на постійній основі за контрактом, чи Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на тимчасовій основі на підставі договору.</p> <p>2. Заміна одного адвоката іншим проводиться відповідно до вимог, передбачених статтями 21 і 22</p>	<p>Виключити:</p> <p><u>4. Адвокат, який призначається на заміну іншого адвоката, зобов'язаний вжити заходів для усунення недоліків у наданні безоплатної вторинної правової допомоги, які мали місце до його призначення.</u></p>	<p>Стаття 24. Підстави та порядок заміни адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу</p> <p>1. Адвоката, який надає безоплатну вторинну правову допомогу, може бути замінено у разі:</p> <p>1) хвороби адвоката;</p> <p>2) неналежного виконання адвокатом своїх зобов'язань за умовами договору;</p> <p>3) недотримання ним порядку надання безоплатної вторинної правової допомоги;</p> <p>5) виключення адвоката з Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на постійній основі за контрактом, чи Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на тимчасовій основі на підставі договору.</p> <p>2. Заміна одного адвоката іншим проводиться відповідно до вимог, передбачених статтями 21 і 22 цього Закону.</p>	<p>Додаткове зобов'язання, яке на практиці виконати достатньо складно, наприклад:</p> <p>А) відсутні або вичерпані процесуальні засоби;</p> <p>Б) зміна правової позиції;</p> <p>В) суб'єктивність оцінки дій попереднього адвоката наступником. Негативний правовий результат не може бути критерієм оцінки.</p> <p>І таке інше</p>

цього Закону.

3. Під час заміни одного адвоката іншим забезпечується безперервність надання безоплатної вторинної правової допомоги.

4. Адвокат, який призначається на заміну іншого адвоката, зобов'язаний вжити заходів для усунення недоліків у наданні безоплатної вторинної правової допомоги, які мали місце до його призначення.

5. Якщо рішення про заміну адвоката прийнято відповідно до пунктів 2-4 частини першої цієї статті, Центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги може внести пропозицію до відповідного головного управління юстиції в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі щодо виключення такого адвоката з Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на постійній основі за контрактом, чи Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на тимчасовій основі на підставі договору.

3. Під час заміни одного адвоката іншим забезпечується безперервність надання безоплатної вторинної правової допомоги.

4.виключено

5. Якщо рішення про заміну адвоката прийнято відповідно до пунктів 2-4 частини першої цієї статті, Центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги може внести пропозицію до відповідного головного управління юстиції в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі щодо виключення такого адвоката з Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на постійній основі за контрактом, чи Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на тимчасовій основі на підставі договору.

Пропозиції до проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку оплати послуг адвокатів, що надають вторинну правову допомогу у кримінальних справах, а також особам, затриманим в адміністративному або кримінально-процесуальному порядку»
Н.А. Вагіної

Ознайомившись з проектом «Порядок визначення розміру винагороди адвоката за роботу з надання БПД у кримінальних справах та її виплати», Хмельницький ОГЗ пропонує звернути увагу на наступне:

I. Загальні положення:

1. Необхідно встановити конкретний строк/строки виплати винагороди.

2. Передбачена виплата винагороди після закінчення надання у справі правової допомоги, з виплатою адвокатам, які працюють на постійній основі, авансу в розмірі 40% від розміру його винагороди за попередній місяць.

Враховуючи тривалість надання правової допомоги в одній справі (мінімум - 4 місяці (досудове слідство та суд I інстанції)) – адвокати, що працюють на постійній основі, місяцями (а інколи і роками) працюватимуть, не отримуючи за це оплати і не маючи доходів з інших джерел. Такий підхід також не стимулює до активного захисту (адже оскарження дій, вироків, постанов, ухвал, клопотання про проведення експертиз в т.ч. повторних або додаткових, допит свідків і т.ін. впливає на строки розгляду справи, а відтак і на строк отримання адвокатом винагороди).

Гіпотетично можлива ситуація, коли адвокат у попередньому місяці отримав винагороду за значну кількість закінчених ним справ. Відтак, у поточному місяці йому повинні виплатити аванс в розмірі 40% від цієї суми, який він може в цьому місяці і не відпрацювати (якщо не закінчить певну кількість справ певної вартості). Що ж він має отримати в наступному місяці? А якщо знову не буде закінчених справ?

На нашу думку, доцільніше здійснювати виплату адвокатам, які працюють на постійній основі: (1) авансу у розмірі 40-50% від попередньо розрахованого розміру винагороди за справи за дорученням Центру, а остаточний розрахунок після завершення участі адвоката у справі та/або (2) здійснювати оплату після закінчення певної стадії кримінального провадження (наприклад, після закінчення досудового слідства, розгляду справи судом I інстанції і т.ін.).

3. Порядок (п.7)та Методика (п. 1.3.) посиляються на розмір погодинної оплати адвоката передбачений п.3 Порядку оплати праці адвокатів з надання громадянам правової допомоги в кримінальних справах за рахунок держави, затверджений постановою КМУ від 14.05.1999р. зі змінами, внесеними постановою КМУ від 11.06.2008р. №821 (2,5% мін. з/п за годину роботи).

Має місце технічна помилка щодо номеру Постанови КМУ. Правильно: постанова Кабінету Міністрів України від 14.05.1999р. №821 із змінами і доповненнями, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 14.06.2008р. №539.

По-суті: можливо не потрібно робити посилання на зазначену вище постанову КМУ, а визначити конкретний розмір погодинної оплати безпосередньо у Методиці, адже за логікою речей, дія Постанови КМУ № 821 має бути зупинена з 01.01.2013р., або вона повинна бути приведена у відповідність із Законом «Про безоплатну правову допомогу» (див. п. 8 Прикінцевих та перехідних положень до Закону). При визначенні розміру погодинної оплати необхідно враховувати, що держава зобов'язана забезпечити належний розмір винагороди адвоката, що розмір винагороди повинен відповідати фактичним затратам адвоката (в т.ч. і щодо необхідності сплати податків і

обов'язкових платежів) і адекватно співвідноситись із розмірами винагороди адвокатів поза межами системи БПД.

4. В запропонованому проекті постанови КМУ не передбачено визначення розміру винагороди адвоката за роботу з виконання таких окремих дій, як підготовка апеляції чи касації (без участі адвоката в цих стадіях кримінального провадження), або оскарження в судовому порядку певних рішень, дій чи бездіяльності органу дізнання, слідчого, прокурора, суду (коли адвокат не приймав і можливо не буде приймати участі у справі). Ця прогалина може бути усунена шляхом редагування п.7 Порядку... та Додатку 3.

II. Додаток 1:

1. П.п. 1.5., 2.1. Методики - є посилання на застосування амністії як на підставу, що впливає на умовну складність справи. Автор проекту помилково виходив з того, що застосування амністії є підставою для закриття кримінальної справи без проведення у ній судового слідства. Проте, згідно змін до чинного КК, КПК, які набули чинності з 01.01.2012р., застосування амністії не є підставою для звільнення особи від кримінальної відповідальності та закриття справи, а може бути лише підставою для звільнення від покарання, що вирішується судом в обвинувальному вирокі після проведення судового слідства. Отже, не потрібно визначати застосування амністії, як критерій складності справи.
2. Відповідно до п. п. 2.3.1., 2.7. Методики - у випадку кримінального переслідування клієнта адвоката за скоєння декількох злочинів, якщо один з них пов'язаний з посяганням на життя людини (умисне вбивство тощо), то при розрахунку складності справи коефіцієнти складності справи за ступенем тяжкості злочину, кількістю епізодів злочинної діяльності, кількістю співучасників обчислюється лише для такого епізоду (епізодів), без урахування інших злочинів. Вважаємо такий підхід невірним. Згідно з наведеною нормою Методики адвокат, що здійснював захист особи яка вчинила умисне вбивство (ч.1 ст. 115 КК) (утримується під вартою, 1 епізод, без співучасників, обов'язкова участь) та адвокат, який здійснював захист особи, яка окрім аналогічного злочину, ще обвинувачується разом з 5 іншими співучасниками у вчиненні інших злочинів (наприклад: крадіжки з проникненням у житло, або грабежів чи розбійних нападів, хуліганство, у справі по цих злочинах йде спір про кваліфікацію, доведеність вини і т.ін.) – отримають однакову виплату (23181,12грн.), хоча кількість затраченого часу на обидві ці справи буде істотно відрізнятись.
3. Визначення поняття «кількість обвинувачених у справі» яке міститься у п. 2.6.1 Методики за своїм змістом суперечить п. 2.6.2 та не відповідає Коефіцієнту Кс Таблиці 4 для справи з 1 обвинуваченим (клієнтом). Фіктивно, у п. 2.6.1. замість слів: «**разом** з клієнтом адвоката» мали на увазі: «**окрім** клієнта адвоката».
4. Згідно приміток до таблиці 1 та таблиці 2 – показник у дужках застосовується у разі взяття клієнта під варту, або у разі слухання справи колегіальним складом суду. А якщо мають місце обидві вказані ознаки (адже у 99% випадках, коли справа розглядається колегіальним складом – особа знаходиться під вартою, гіпотетично всі особливо важкі справи можуть розглядатися колегіальним складом суду)?
5. На нашу думку, дані таблиці 1 (Чроз.- базовий розрахунковий час) та дані таблиці 2 (Кт. – коефіцієнт тяжкості злочину) – не повинні застосовуватися в

формулі (2) одночасно, оскільки по-суті вони однакові за своїм змістом (кількість часу залежно від тяжкості злочину) і застосування даних обох таблиць фактично призводить до подвійного врахування одного і того самого показника (тяжкість злочину). А тому, якщо використовувати в формулі (2) показник Чроз. згідно таблиці 1, то необхідно виключити з формули (5) показник Кт (дані таблиці 2), або якщо закласти в формулу показник Кт (згідно таблиці 2), то під Чроз. необхідно визначити сталий показник, який не залежить від тяжкості злочину (наприклад, 20 годин – тобто мінімальна кількість часу необхідного для здійснення захисту по самій простій справі (злочин невеликої тяжкості, один обвинувачений, один епізод, без співучасників, не під вартою).

III. Додаток 3

1. Необхідно включити до переліку оплачуваних дій час на опрацювання адвокатом правової позиції по справі (підготовка, аналіз) та на очікування (в СІЗО, ІТТ, в суді, в ВВС). Окрім участі у слідчих/дослідчих діях, мабуть необхідно передбачити також участь в судових діях (наприклад, в Хмельницькому ОГЗ були випадки, коли адвокати за угодою вступають у справу лише після розгляду судом, з участю адвокатів ОГЗ, подання про взяття під варту, поміщення на стаціонарну судово-психіатричну експертизу або навіть після апеляційного оскарження постанови про взяття під варту. Іноді приватно практикуючі адвокати навмисно затягували укладення угоди з родичами саме з метою свого вступу у справу після вирішення питання про обрання міри запобіжного заходу. Часто родичам затриманого потрібен певний час для пошуку коштів на приватного адвоката і т.ін.

IV. Ми зробили умовний розрахунок винагороди, яку б повинні отримати адвокати ОГЗ згідно з запропонованою Методикою, за справи, закінчені у 2010 році. Виходить приблизно така картина:

Всього у 2010 р. Хмельницький ОГЗ закінчив **232 справи** (з прийняттям остаточного рішення, тобто без врахування справ, які були закінчені у зв'язку з відмовою від адвоката ОГЗ). В тому числі: 12 справ – злочини невеликої тяжкості,
111 справ - злочини середньої тяжкості,
95 справ - тяжкі злочини,
14 справ - особливо тяжкі злочини

Згідно Методики, за вказану кількість справ необхідно виплатити винагороду в сумі **820827,14грн.** /Розрахунок приблизний. Для обрахунку за формулою ми по всіх справах враховували тільки 2 стадії – досудове слідство і суд (хоча фактично 15% справ пройшли апеляційну та/або касаційну інстанцію) та такі чинники: по тяжким злочинам – 2 епізоди або 2 співучасника злочину, особа під вартою; злочини середньої та невеликої тяжкості – 1 особа, 1 епізод, підписка про невиїзд, обов'язкова участь адвоката); особливо тяжкі злочини – 1 особа, під вартою, обов'язкова участь адвоката.

Для порівняння: Адвокати Хмельницького ОГЗ (штатні та залучені) фактично отримали за цю роботу у 2010 році заробітну плату в сумі 364722,00грн. (чистими на руки), всього фонд оплати праці склав по ОГЗ – 597907,25грн (з нарахованими та утриманими податками і обов'язковими платежами).

З повагою,
Н. Вагіна

Пропозиції до проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку оплати послуг адвокатів, що надають вторинну правову допомогу у кримінальних справах, а також особам, затриманим в адміністративному або кримінально-процесуальному порядку»
О.А. Туровської

На виконання доручення першого заступника Міністра юстиції від 24 січня 2012 року № 25-59 Департаментом планово-фінансової діяльності, бухгалтерського обліку та звітності (далі – Департамент) опрацьовано проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку оплати послуг адвокатів, що надають вторинну правову допомогу у кримінальних справах, а також особам, затриманим в адміністративному або кримінально-процесуальному порядку».

Пропозиції Департаменту надаються у вигляді редагованого порядку оплати послуг адвокатів, що надають вторинну правову допомогу у кримінальних справах, а також особам, затриманим в адміністративному або кримінально-процесуальному порядку (далі – Порядок) і проекту постанови Кабінету Міністрів України, що цей порядок затверджує.

У зв'язку із тим, що при розрахунках оплати послуг адвокатів використовуються складні інтегральні показники, пропонуємо у **обов'язковому порядку** залучити до їх перевірки незалежних експертів, зокрема щодо визначення базового розрахункового часу роботи адвоката (таблиця 1), коефіцієнтів складності справи (таблиці 2 – 4), інших коефіцієнтів за таблицями 5 і 6 та експертизи визначення доцільності введення до розрахунку оплати кожного із зазначених коефіцієнтів.

Вважаємо за доцільне на поточному етапі створення та становлення системи надання вторинної правової допомоги переглянути у бік зменшення розміри вищезазначених коефіцієнтів, особливо звернути увагу на коефіцієнти за таблицями 2 – 4.

Пропонуємо віднайти можливості спрощення методики розрахунку розміру винагороди адвокатам, зважаючи на реалії бюджетного процесу, зокрема того, що, через відсутність сталих статистичних показників, буде вкрай важко здійснювати реальні кошторисні розрахунки до бюджетних пропозицій на майбутні періоди. Це, у свою чергу, може призвести до недостатності коштів, передбачених на оплату послуг адвокатів, а, у кінцевому рахунку, до виникнення значної кредиторської заборгованості тощо.

Зазначаємо, що за попередніми обрахунками Департаменту, через застосування коефіцієнтів за таблицями 3 і 4 різниця між мінімальним і максимальним розмірами винагороди може корелюватися у межах до 5,3 одиниць, тобто вартість 1 години роботи адвоката може досягати більше 170 грн., що складає від 1360 грн. за день роботи чи біля 30 000 грн. на місяць (за встановленими на 2012 рік розмірами мінімальної заробітної плати), що є неможливим для установ, які утримуються за рахунок бюджетних коштів і, серед іншого, порушує принцип паритетності заробітної плати у цих установах.

Також викликає питання застосування пункту 3 Порядку, який передбачає можливість збільшення до 50 % розміру винагороди адвоката у випадку особливої складності та/або значного обсягу справи. Вважаємо, що цей пункт дублює сукупність показників інтегральної формули обчислення розміру винагороди адвоката, а тому його застосування недоцільне.

У пункті 6 Порядку слід виписати механізми обліку і фіксації роботи адвокатів у надурочний час, вихідні та святкові дні, враховуючи підвищений розмір оплати його праці за ці періоди часу.

Редагований Департаментом проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку оплати послуг адвокатів, що надають вторинну правову

допомогу у кримінальних справах, а також особам, затриманим в адміністративному або кримінально-процесуальному порядку» у електронному вигляді надіслано до Центру правової реформи і законопроектних робіт за адресою vadimkrasnik@ukr.net.

Додаток - 12 арк. (Редагований проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку оплати послуг адвокатів, що надають вторинну правову допомогу у кримінальних справах, а також особам, затриманим в адміністративному або кримінально-процесуальному порядку»)

**Директор Департаменту
планово-фінансової діяльності,
бухгалтерського обліку та звітності**

О. Туровська

01.02.2012

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 2012 р. №

Київ

Про затвердження Порядку оплати послуг адвокатів, що надають вторинну правову допомогу у кримінальних справах, а також особам, затриманим в адміністративному або кримінально-процесуальному порядку

Кабінет Міністрів України **постановляє** :

1. Затвердити Порядок оплати послуг адвокатів, що надають вторинну правову допомогу особам, затриманим в адміністративному або кримінально-процесуальному порядку (додається).

2. Ця постанова набирає чинності з дня її офіційного опублікування та застосовується з 1 січня 2013 року.

3. З 1 січня 2013 року визнати такою, що втратила чинність, постанову Кабінету Міністрів України від 14 травня 1999 р. № 821 "Про затвердження Порядку оплати праці адвокатів з надання громадянам правової допомоги в кримінальних справах за рахунок держави" (Офіційний вісник України, 1999 р., № 20, ст. 884; 2008 р., № 43, ст. 1418).

Прем'єр-міністр України

М. АЗАРОВ

ПОРЯДОК
оплати послуг адвокатів, що надають вторинну правову допомогу
у кримінальних справах, а також особам, затриманим в адміністративному або
кримінально-процесуальному порядку

1. Цей Порядок визначає механізм обчислення розміру та виплати винагороди адвокатів, що надають вторинну правову допомогу на постійній основі за контрактом або на тимчасовій основі на підставі договору у кримінальних справах, а також особам, затриманим в адміністративному або кримінально-процесуальному порядку.

2. Розмір винагороди адвоката в ході здійснення захисту у кримінальній справі визначається окремо щодо кожної кримінальної справи, в якій адвокат закінчив надавати правову допомогу за Методикою розрахунку розміру винагороди адвоката за роботу з надання безоплатної вторинної правової допомоги в ході здійснення захисту у кримінальній справі (Додаток 1) виходячи з розрахункового розміру оплати за годину роботи адвоката визначеного цим Порядком.

~~3. У випадку особливої складності та/або значного обсягу справи, зокрема, у разі оскарження адвокатом в судовому порядку в інтересах захисту клієнта у кримінальній справі незаконних рішень, дій чи бездіяльності органу дізнання, слідчого, прокурора, розмір винагороди адвоката може бути збільшений, але не більше ніж на 50 % шляхом укладання додаткової угоди і внесення змін до контракту (договору).~~

4. Підставою для оплати праці адвоката у справі є акт про надані послуги з розрахунком розміру винагороди адвоката за надання правової допомоги у кримінальній справі (Додаток 2), встановленої форми, що є невід'ємною частиною акта.

5. Розмір оплати праці адвоката з виконання окремих дій з надання правової допомоги особі, затриманій в адміністративному або кримінально-процесуальному порядку, у випадку, коли адвокат в подальшому не буде брати участь у справі, зокрема, у разі наявності бажання затриманої особи запросити адвоката за своїм вибором, обчислюється на підставі фактично витраченого адвокатом часу на їх виконання, з урахуванням часу проїзду до місця виконання таких дій і назад, виходячи із розрахункового розміру оплати за годину роботи адвоката, визначеного цим Порядком.

6. У разі виконання адвокатом окремих дій з надання правової допомоги у **неробочий надурочний** час, вихідні та святкові дні розмір оплати його праці за це обчислюється, виходячи із подвійного розміру за годину роботи адвоката, зазначеного в п. 5 цього Порядку. **(ці норми визначені статтями 106 і 107 Кодексу законів про працю України.)**

7. Підставою для оплати праці адвоката у справі є доручення Центру, акт про надані послуги і довідка про виконання окремих дій з надання правової допомоги затриманій особі (Додаток 3), що є невід'ємною частиною акта.

8. Розмір оплати за годину роботи адвоката з надання правової допомоги затриманій особі становить 3 відсотка мінімальної заробітної плати.

9. У разі, якщо для адвоката за дорученням Центру об'єктивно неможливо прибути до місця затримання особи за допомогою громадського транспорту, адвокату також відшкодовується вартість проїзду **на інших видах наземного транспорту** або вартість витраченого пального відповідно до нормативів, що діють у бюджетних установах, за умови документального підтвердження таких витрат.

Додаток 1
до Порядку оплати послуг адвокатів, що надають
вторинну правову допомогу особам, затриманим в
адміністративному або кримінально-процесуальному
порядку

МЕТОДИКА
розрахунку розміру винагороди адвоката за роботу з надання безоплатної вторинної
правової допомоги в ході здійснення захисту у кримінальній справі

1. Ця методика встановлює механізм визначення розміру винагороди для виплати адвокату за роботу з надання безоплатної правової допомоги у кримінальних справах з урахуванням ступеню тяжкості та критеріїв складності справи.

2. Вимоги Методики є обов'язковими під час визначення розміру винагороди адвокатів за роботу з надання безоплатної правової допомоги у кримінальних справах.

3. Розмір винагороди обчислюється як добуток значення середнього умовного часу, відпрацьованого адвокатом у справі та розміру погодинної оплати роботи адвоката за формулою:

$$B = \sum (C_1 * O_{\text{Год}_1} + \dots + C_n * O_{\text{Год}_n}), \quad (1)$$

де:

B – розмір винагороди адвоката за роботу в одній кримінальній справі. Визначається як сума показників середнього умовного часу, відпрацьованого адвокатом у справі та розрахункового розміру оплати за годину роботи адвоката у разі, якщо на час відпрацювання адвокатом справи були встановлені різні рівні мінімальної заробітної плати;

C – середній умовний час, відпрацьований адвокатом у справі за відповідним встановленим рівнем мінімальної заробітної плати;

O_{Год} – розрахунковий розмір оплати за годину роботи адвоката. Визначається як рівень мінімальної заробітної плати, яка була встановлена на час роботи адвоката, помножена на 3 відсотка – $(ЗП_{\text{min}} * 3) / 100$

4. Значення середнього умовного часу, відпрацьованого адвокатом у справі, визначається як добуток значення базового розрахункового часу роботи у справі певного ступеню тяжкості з урахуванням критеріїв складності справи та значення загальної умовної складності справи, за формулою:

$$C = C_{\text{роз}} * C_{\text{заг}}, \quad (2)$$

де:

C – середній умовний час, відпрацьований адвокатом у справі;

C_{роз} – базовий розрахунковий час роботи адвоката у справі певного ступеню тяжкості;

C_{заг} – загальна умовна складність справи.

5. Базовий розрахунковий час роботи адвоката у справі певного ступеню тяжкості – це середній час, що витрачається адвокатом на роботу в одній умовній справі певного ступеню тяжкості з одним епізодом злочинної діяльності та одним обвинуваченням у справі, від початку провадження у справі і до завершення розгляду справи по суті без застосування скорочених процедур (ч.3 ст.299 ПКП України, амністії тощо). Значення базового розрахункового часу роботи адвоката у справі певного ступеню тяжкості обирається із Таблиці 1.

Таблиця 1
Значення базового розрахункового часу роботи
адвоката у справі, залежно від ступеню тяжкості
злочину

Ступінь тяжкості злочину	Невелика	Середня	Тяжка	Особливо тяжка або ч.2 ст.121 КК	Злочини з умисним позбавленням людини життя (ст.115 КК та ін.)
Середній об'єм роботи у справі, годин	20	30 (36) *	40 (48) *	70 (84) *	100 (120) **

Примітка:

1. * Значення в дужках використовується у разі обрання клієнтові адвоката запобіжного заходу у вигляді взяття під варту, а без них – в іншому випадку.

2. ** Значення в дужках використовується у разі слухання справи колегальним складом суду.

6. Загальна умовна складність справи обчислюється в балах з використанням емпіричних коефіцієнтів складності за окремими критеріями складності справи:

- 1) ступінь тяжкості злочину, за скоєння якого клієнт адвоката притягнутий до кримінальної відповідальності;
- 2) кількість епізодів злочинної діяльності клієнта;
- 3) кількість співобвинувачених клієнта у справі;
- 4) стадії провадження, на яких адвокат здійснював захист клієнта;
- 5) обрання щодо клієнта запобіжного заходу у вигляді взяття під варту (ВПВ);
- 6) ведення захисту у особливих категоріях справ, зазначених в п.п.1-3, 5 ст.45 КПК України;
- 7) наявність повного або скороченого (застосування ч.3 ст.299 КПК України, застосування амністії або інших видів закриття провадження у справі з інших підстав без проведення судового слідства) провадження у справі або припинення участі адвоката у справі до закінчення провадження у ній внаслідок відмови від адвоката, відводу адвоката, його хвороби тощо.

7. Загальна умовна складність справи обчислюється як добуток коефіцієнтів складності справи:

$$C_{\text{заг}} = K_T * (K_E + K_C - 1) * K_{299} * K_{45} * \sum K_{\Pi}, \quad (3)$$

де:

$C_{\text{заг}}$ – загальна умовна складність справи;

K_T - коефіцієнту складності справи за ступенем тяжкості злочину;

K_E - коефіцієнту складності справи за кількістю епізодів злочинної діяльності клієнта у справі;

K_C - коефіцієнт складності справи за кількістю співобвинувачених клієнта у справі;

K_{299} – коефіцієнт скороченого провадження;

K_{45} - коефіцієнт складності справи за особливістю категорії справи (п.п.1-3, 5 ст.45 КПК України);

$\sum K_{\Pi}$ – сума коефіцієнтів питомої ваги стадії провадження у справі для всіх стадій справи, на яких працював адвокат.

8. Значення коефіцієнту складності справи за ступенем тяжкості злочину K_T визначається за допомогою Таблиці 2.

Таблиця 2
Значення коефіцієнту складності справи за ступенем тяжкості злочину

Ступень тяжкості злочину	Незначної тяжкості	Середньої тяжкості	Тяжкі	Особливо тяжкі	Посягання на життя
Коефіцієнт K_T	1.0	1.5 (1.8)*	2.0 (2.4)*	3.0 (3.6)*	5.0 (6.0)**

Примітка:

1. * Значення в дужках використовується у разі обрання клієнтові адвоката запобіжного заходу у вигляді взяття під варту, а без них – в іншому випадку.

2. ** Значення в дужках використовується у разі слухання справи колегіальним складом суду.

9. У випадку кримінального переслідування клієнта адвоката за скоєння декількох злочинів різного ступеню тяжкості (епізодів злочинної діяльності) коефіцієнт K_T визначається як середнє арифметичне між його значеннями для всіх груп тяжкості злочинів, наявних у справі. Це правило не застосовується у випадку, передбаченому п. 19 цієї Методики.

10. Якщо протягом провадження у справі ступінь тяжкості злочину, за який засуджено клієнта за вироком суду, менше ніж того, у скоєнні якого він обвинувачувався на будь-якій стадії провадження у справі, при розрахунку складності справи використовують коефіцієнт відповідно до максимального обвинувачення клієнта.

11. Значення коефіцієнту складності справи за кількістю епізодів злочинної діяльності клієнта адвоката у справі обчислюється за наступною формулою, з поступовим зменшенням його наростання із збільшенням загальної кількості епізодів злочинної діяльності:

$$K_e = 1 + \frac{N_e - 1}{\sum_{n=1}^{N_e} (1 / (n + 1))}, \quad (4)$$

де:

K_e – коефіцієнт складності справи за кількістю епізодів злочинної діяльності клієнта у справі;

N_e – кількість епізодів злочинної діяльності клієнта адвоката у справі;

n – поточна перемінна.

12. Якщо провадження в суді першої інстанції для частини або всіх епізодів справи проводилось за скороченою формою, то для таких епізодів або справи в цілому для стадії провадження в суді першої інстанції незалежно від кількості епізодів у справі використовується значення коефіцієнту $K_e = 1.0$.

13. Значення коефіцієнту складності справи за кількістю епізодів злочинної діяльності клієнта у справі наведені у Таблиці 3.

Таблиця 3
Значення коефіцієнту складності справи за
кількістю епізодів злочинної діяльності клієнта у справі

Кількість епізодів клієнта у справі	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Коефіцієнт K_e	1	1.5	1.83	2.08	2.28	2.43	2.55	2.68	2.79	2.99

14. Значення коефіцієнту складності справи за кількістю співобвинувачених клієнта адвоката у справі обчислюється за наступною формулою, з поступовим зменшенням його наростання із збільшенням загальної кількості співобвинувачених клієнта:

$$K_c = 1 + \frac{N_c - 1}{\sum_{n=1}^{N_c} 0.66 / (n + 1)}, \quad (5)$$

де:

K_c – коефіцієнт складності справи за кількістю співобвинувачених клієнта у справі;

N_C – кількість спіовбвинувачених клієнта адвоката у справі;
 n – поточна перемінна.

15. Під кількістю обвинувачених у справі розуміється кількість осіб, що притягаються до кримінальної відповідальності в одній кримінальній справі разом з клієнтом адвоката, незалежно від наявності або відсутності їх співучасті у в скоєнні злочинів разом із клієнтом адвоката.

16. У разі, якщо клієнт є єдиною особою, що переслідується кримінальним порядком у справі, коефіцієнт складності справи за кількістю спіовбвинувачених клієнта $K_C = 1.0$.

17. Якщо провадження в суді першої інстанції для частини або всіх епізодів справи проводилось за скороченою формою, то для таких епізодів або справи в цілому для стадії провадження в суді першої інстанції незалежно від кількості співучасників у справі використовується коефіцієнт 1.0.

18. Значення коефіцієнту складності справи за кількістю спіовбвинувачених клієнта у справі наведені у Таблиці 4.

Таблиця 4
 Значення коефіцієнту складності справи за кількістю спіовбвинувачених клієнта у справі

Кількість спіовбвинувачених клієнта у справі	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Коефіцієнт K_C	1.33	1.55	1.715	1.85	1.96	2.05	2.13	2.20	2.26	2.31

19. У випадку кримінального переслідування клієнта адвоката за скоєння декількох злочинів, якщо один із них пов'язаний із посяганням на життя людини (умисне убивство тощо), то при розрахунку складності справи коефіцієнти складності справи за ступенем тяжкості злочину, кількістю епізодів злочинної діяльності, кількістю співучасників обчислюються лише для такого епізоду (епізодів), без урахування інших злочинів.

20. Значення коефіцієнту питомої ваги стадій провадження у справі K_{Π} визначається за допомогою Таблиці 4.

21. У разі припинення участі адвоката у справі до її закінчення провадженням внаслідок відмови клієнта від захисника, хвороби адвоката і т.і. на певній стадії провадження значення коефіцієнту питомої ваги стадій провадження у справі K_{Π} для цієї стадії провадження у справі дорівнює половині від відповідного значення із Таблиці 5.

Таблиця 5
 Значення коефіцієнту питомої ваги стадій провадження у справі

Стадії або окремі дії	Досуд. слідство/ додатков розслідування	Суд 1-ї інстанції: якщо була участь на досудовому слідстві / без участі	Апеляційна інстанція (з попередньою участю адвоката)	Апеляційна інстанція (без попередньої участі адвоката)	Касаційна інстанція (з попередньою участю адвоката)	Касаційна інстанція (без попередньої участі адвоката)
Коефіцієнт K_{Π}	0,33/0,11	0,67 / 0,8	0,25/0,17*	0,35/0,27*	0,4/0,25*	0,5/0,35*

Примітки:

1. * Значення коефіцієнту в знаменнику – для випадку, якщо адвокат не приймав участь у розгляді справи судом відповідної інстанції.

22. У разі, якщо розгляд справи в суді першої інстанції відбувається за скороченою формою, без проведення судового слідства, для цієї стадії використовується коефіцієнт скороченого провадження K_{299} . В такому разі коефіцієнт питомої ваги провадження в суді першої інстанції обчислюється шляхом множення «базового» коефіцієнту питомої ваги провадження в суді першої інстанції із Таблиці 5 ($K_{\Pi} = 0.67$) на відповідний коефіцієнт скороченого провадження K_{299} із Таблиці 6.

Таблиця 6
Значення коефіцієнту скороченого провадження
в суді першої інстанції

Ступінь тяжкості злочину	Невелика	Середня	Тяжка	Особливо тяжка	Умисні убивства
Коефіцієнт K_{299}	0,2	0,15	0,1	0,06	0,03

23. У разі зміни складу суду в ході розгляду справи в суді першої інстанції коефіцієнт питомої ваги стадії провадження в суді першої інстанції із Таблиці 5 ($K_{\Pi} = 0.67$) збільшується на $K_{3M} = 0.33$ на кожну зміну складу суду.

24. У разі ведення захисту в особливих категоріях справ, зазначених в п.п.1-3, 5 ст.45 КПК України для стадій досудового слідства і провадження в суді першої інстанції використовується коефіцієнт складності $K_{45} = 1.2$.

Додаток 2
до Порядку оплати послуг адвокатів, що надають
вторинну правову допомогу особам, затриманим в
адміністративному або кримінально-процесуальному
порядку

**Розрахунок
розміру винагороди адвоката за надання правової допомоги у кримінальній справі**

1. Вихідні дані для розрахунку

Справа № _____ Доручена _____ Закінчена _____
Клієнт _____ Дата народж. _____
Запобіжний захід _____
Наявність категорії справи за п.п. 1-3 ч.1 ст.45 КПК України _____

Обвинувачення клієнта

№ епізоду	Частина і стаття КК України
1	
2	
3	
4	

Стадії провадження, в яких приймав участь адвокат:

ДС 1-ша інст. Апеляція Касація ДР Повторний розгляд

Кількість співобинувачених клієнта у справі _____

Наявність скороченого провадження в суді 1-ї інстанції **Так/Ні**

Судовий розгляд новим складом суд (разів) _____

Припинення участі адвоката у справі до її закінчення провадженням **Так/Ні** Стадія _____

2. Розрахунок винагороди

Адвокат _____

Центр _____

Додаток 3

до Порядку оплати послуг адвокатів, що надають вторинну правову допомогу особам, затриманим в адміністративному або кримінально-процесуальному порядку

Довідка про виконання окремих дій з надання правової допомоги у кримінальній справі

№ доручення _____

Дата доручення _____

Дата виконання доручення _____

Час виконання доручення: початок ____ : __, закінчення ____ : ____

Місце надання правової допомоги _____

Загальний час, витрачений на надання правової допомоги _____, в тому числі:

ознайомлення з матеріалами справи дата 1 (кільк.год.), дата 2 (кільк.год.), ..., дата n (кільк.год.)
побачення із затриманою особою дата 1 (кільк.год.), дата 2 (кільк.год.), ..., дата n (кільк.год.)
участь у слідчих/дослідчих діях дата 1 (кільк.год.), дата 2 (кільк.год.), ..., дата n (кільк.год.)
складання документів захисту дата 1 (кільк.год.), дата 2 (кільк.год.), ..., дата n (кільк.год.)
проїзд в обидві сторони дата 1 (кільк.год.), дата 2 (кільк.год.), ..., дата n (кільк.год.)

Розрахунок розміру оплати:

Витрати на проїзд до місця виконання окремих дій:

Маршрут проїзду адвоката:

від _____

до _____

Відстань:

Розмір витрат на проїзд _____

Документ на підтвердження витрат _____

Адвокат _____

Центр _____

Додаток 3 має передбачати можливість встановлення різних рівнів мінімальної заробітної плати на час надання правової допомоги